

kun stemt for de her omtalte Forholdsregler, fordi han altid ved at frigjøre sig for sneverhøjede Partihensyn, et Forvirr, som Gladstone besidder i allerhøjeste Grad, naaet det ingenlunde har tjent til at forøge hans Popularitet. Det var værdtindom netop ham, der i Sessionen 1852 bragte Lord Derby's Ministerium Todsdybet ved en huseende Kritik af Torierne's finantielle Politikk. I det Coalitionscabinet, der nu blev dannet med Grek Aberdeen som Conseilpræsident, overtog Gladstone Finansministeriet og optraadte ikke blot som Cabinetets dygtigste Forkæmper i Parlamentet, men udfastede tillige en dybsindig Plan til den engelske Statsgjælds Formindskelse, en Plan, der dog paa Grund af den imidlertid udbrudte orientalske Krig ikke kunde gennemføres. Han forblev i Cabinetet, efterat Lord Palmerston havde afløst Lord Aberdeen, men traadte dog efter nogen Tids Forsøb ud med de andre Peeltier, da han blev uenig med Lord Palmerston om Cabinetets Holdning ligesoverfor det af Underhuset nebsatte Udbalg, der skulde undersøge Krigsførelsen paa Krim. Han stemte nu med Oppositionen og hidrog væsentlig til at tilbeiebringe det Votum i den kinesiske Krig, der bragte Palmerston i Minoritet og gav Anledning til Parlamentets Oplosning. Torierne betrodde ham en Mission til de joniske Øer, hvor han en Tid lang opholdt sig som overordentlig Regjeringskommisair, uden at det dog lykkedes ham at bekæmpe disse Øboeres Higen efter at unddrage sig Englands Overherredomme. Ved Gladstones Tilbagekomst i 1857 tilbød Lord Derby ham, der nu betragtedes som Vestlernes egentlige Leder, en Plads i Cabinetet, men modtog et Afslag. Gladstone optraadte imidlertid ikke mere som Ministeriets Modstander i Parlamentet, og da det indbragte sin Reformbill talte og stemte han endog for den. Denne Bill faldt dog alligevel igjennem, og Regjeringen maatte aftræde paa Grund af dette Mistillidsvotum.

Derpaa kom det nærværende Ministerium Palmerston-Russel til Roret, og i dette overtog Gladstone atter Finansministeriet. Hans Gjensvalg til Repræsentant for Oxford søgte Marquisen af Chandos med stor Over, men forgjæves at forhindre. Det er i dette Ministerium, at Gladstone ret egentlig har høvet sig til en Statsmand af første Rang, idet han uden at tage Hensyn til det Deficit, som Budgettet udviser, med ligesaa meget Talent som Resolutiøhed ikke blot for sit eget Fædrelands Vedkommende har faaet Vestlyttelstolben ophævet — thi i England har Frihandelspartiet alt i lang Tid været almægtigt — men ogsaa ved Afslutningen af en Handelscontractat med Frankrig har bragt denne Stat ind paa en ganske ny Bane, som de øvrige Stater sikkert om kortere eller længere Tid maae beslutte sig til at følge. At Handel og Industri, frigjorte for alle hemmende Baand, maae tage et hidtil uljendigt Opving, naar ethvert Land udelukkende kan bestæfste sig med de for dets Udvikling og Naturforhold eiendommelige Erhvervsgræne og har Bished for at kunne affætte dem uden at der opstilles noget konstigt Vølverf for at standse denne gjensidige Udværling, er en for enhver indlysende Sandhed, og Gladstone har bidraget væsentligt til at en sfig fri og ubindret Udværling af de forskellige Nationers Producter kan finde Sted; han har givet Impulsen, og Bevægelsen vil blive altfor stærk til at den kan standses førend det attraaede Maa, Vestlyttelstolbenets Ophævelse er naaet, og førend Frihandelsprincippet er antaget af alle Stater. Det vilde ikke være muligt indenfor de her afflutne Grænser at give et blot nogenlunde fuldstændigt Omrids af Gladstones Givantsplan, som desuden for kort Tid siden med overordentlig Klarhed og Grundighed er bleven udbiilet af Herr Hoyer Hage i „Fædrelandet“. Her skal blot ansføres, at Planen hviler paa den Sandhed, at Borgernes Evne til at betale Skat stiger i Forhold til den lettere Afgang til Erhverv, som forfaffes dem, og medens Gladstone har anslaaet Underballancen for Finantsaaret 1860—61 til 9,400,000 Pstl., hvortil ved Toldskaternes Nebsættelse endnu kommer 3,100,000, i Alt 12,500,000 Pstl., har han ikke taget i Betænkning, at foreslaae Indkomsskatten forhøjet fra 9 til 10 d af hvert Pstl. Indtægt, hvorved der alene vil indkomme 8,472,000 Pstl. Med Hensyn til Beskaffenheden af denne Skat kan det maafee ikke være overflødig at bemærke, at de lavere Indtægter ere ganske frie for Skatter, og at der af Indtægt under 150 Pstl. kun svares 7 d af hvert Pstl. Resten af Underballancen skal dækkes ved en Stempelasgift, ved en Skat af 1 d for hver Palle der indføres i Riget, ved at give Høtere og Værtshusholdere Tilfaldelse til mod en Afgift af sælge Wiin og BrændeWiin, ved Sagtillabelser osv.

Som kundskabsrig, logisk og klar Taler indtager Gladstone den første Plads i Underhuset; hans classiske Studier og hans nøie Kjendskab til Historie og Theologi sætte ham istand til altid at vælge Exemppler, der kaste et nyt Lys over Debatten; imidlertid er han dog lidt spidsfindig, men som oftest er hans Foredrag sammentrængt og flaaende, og gjør næsten altid den tilsigtede Virkning paa Underhusets Medlemmer, som daaue en saa eiendommelig og kritisk Tilhøvrerefs.

Som Forfatter har Gladstone vaft mest Ofsigt ved et Flyveskrift, som han udgav i Aaret 1851 om de politiske Forfølgelser i Neapel. Aaret i Forveien havde han for sin Helsebreds Skyld opholdt sig i det sydlige Italien, og her underrettebe en Mængde ansete Neapolitanere ham om, at næsten hele den tidligere Opposition i Folkerepræsentationen vaansmægtede i Fængslerne eller befandt sig i Landsflygtighed. Hvor utroligt dette end i Begyndelsen forekom ham, blev han dog omfider overbevist om Sandheden af denne Paastand,

og nøiere Undersøggelser hævede det over enhver Tvivl, at der paa den Tid fandtes flere tusind politiske Fanger i Kongeriget Neapel, der uden Lov og Dom, belæstede med tunge Pæner, tilbragte det sorgeligste Liv i fugtige og mørke Fængsler. Efterat Gladstone havde overbevist sig om, at Riget denne Gang langfra ikke havde gjort sig skyldigt i nogen Overdrivelse, besluttede han at anstille et Forsøg paa at lindre disse Ulykkelige's tunge Skjæbne, hvor stor Ulyst han end paa Grund af sine conservative Anskuelser sølte til at blande sig i en fremmed Stats Anliggender og at tale til Gunst for Republikanere mod deres legitime Fyrste. Umiddelbart efter sin Tilbagekomst tilfælde han Lord Aberdeen en Skrivelse, hvori han underrettede ham om, hvad han havde seet og hørt om, at den engelske Minister vilde gjøre den neapolitaniske Regjering Forestillinger til Gunst for de ulykkelige Fanger. Da Lord Aberdeens Forestillinger imidlertid ikke gjorde nogen Virkning, offentliggjorde Gladstone sin Skrivelse som en Brochure, der blev overfæt paa alle mulige Sprog, og hvoraf der i Lovet af et Par Uger i England udkom tyve Dplag. Lord Palmerston sendte den til alle Gesandterne paa Fastlandet for at meddele den til de Hoffer, ved hvilke de vare accrediterede, og den Ofsigt, som dette Skrift vakte i hele Europa, var saa stor, at den neapolitaniske Regjering virkelig fandt sig foranlediget til at formilte nogle af de politiske Fangers Naar, medens det sikkert ikke er nogen overdreven Paastand, naar vi sige, at denne Skrivelse dannede den egentlige Begyndelse til de politiske Forvillinger i Italien, som endnu i det nærværende Tielik ikke have fundet deres fuldstændige Afgjørelse.

Endnu skulle vi kun tilføie, at Gladstone i Aaret 1839 ægtebe en Søster til den nuværende Lord Glynn og har fire Børn med hende.

M.

Indlandet.

Den 31te April.

Rigsdagens 11te ordentlige Samling er idag sluttet af Underrigsmiisteren med Oplæsning af det sædvanlige allerhøieste Rescript. — Begge Thing holdt kort forud for denne Aet deres særlige Slutningsmøder, hvor Formændene gjorde Rede for Thingenes Virksomhed og paaviste, hvorledes Samlingens Langvarighed tildeels var bevirket ved Omstændigheder, der laae udenfor Rigsdagens Omraade, og fornemmelig ved de 2de Ministerstifter i December og Februar. — Den sidste Uges Forhandlinger have ganske haft samme Charakter som de foregaaende, og Modsetningen mellem den lovgivende Magts tvende Afdelinger var ikke bleven mildnet ved Bisheden om den nærførelsaende Afslutning. — Som vi sidst forudsatte, maatte begge de omtvistede Lønningslove i Forligsubvalg, men Udsaldet af Mæglungen er kun blevet helbigt med Hensyn til den ene, nemlig den som vedrører Embedsmænd i selve Ministerierne; det var Landstinget, som her gav efter i det egentlige Stridspørgsmaal, og den Bestemmelse, at Ministeren ikke kan anvende Noget af de runde Summer, der forøvrigt stilles til hans Raadighed, til Honorarer for det fast ansatte Personale, er saaledes indkommen i Loven, vistnok til Glæde for Forretningernes hensigtsmæssigste Bestridelse i flere let forudsæelige Tilfælde. — Lønningsloven for Embedsmænd udenfor Ministerierne er derimod bleven henlagt, fordi ingen Enighed kunde opnaaes; Striden dreiede sig om den af Folkethinget indførte Paragraph angaaende juridiske Embedsmænds faste Gaering, hvilken Landstinget paa ingen Maade kunde vedtage, fordi Thingets Stilling i saa Fald vilde være forrykket, naar den virkelige Ordning foreligger. Da det viste sig, at Forligsubvalget ikke havde kunnet fremstille nogen Udsigt til en eenstemmig Vedtagelse angaaende dette Punkt, forøgte 18 Folkethingsmænd i Forbindelse med Landstingets Medlemmer af Forligsubvalget at mægle ved Indbringelsen af en fælles Beslutning, som udtalte Duffet om Reformen og det sikke Haab, at Regjeringen til Efteraaret vilde forelægge en almindelig Lønningslov for de omhandlede Embedsmænd; det lykkedes ogsaa at erholve begge Things og Justitsministerens Tilslutning, men ikke desomindre indstemte Folkethingets Majoritet paany den Lovparagraph, i hvis Sted Beslutningen skulde træde, og denne stod saaledes som vedtagen uden mindste fornuftige Hensigt. For de Embedsmænd, hvis billige Krav paa Lønningsforhøielse skulde tilfredsstilles ved Loven, er der imidlertid tildeels sørget ved en eetaarig Tyrtidslov. — Angaaende Statsregnskabet for Finantsaaret 1856—57 er Enighed tilbeiebragt, idet Folkethinget tilfids er indgaaet paa Landstingets Beslutninger. — I Landstinget er Lovforslaget om Udbielse af Retten til Kirkers og Kirkegaardes Benyttelse blev forkastet ved 2den Behandling, og en lignende Skjæbne er paa en Maade i Folkethinget bleven tildeelt Forslaget om Menighedernes Deelagtighed i Valget af deres Præster, idet sammes 2den Behandling begyndte og endte med en motiveret Dagsorden, der udtalte Lovens Ubetimelighed og tillige Majoritetens Unse om Præsternes fremtidige Anstættelse paa fast Lønning. — Thinget har forøvrigt taget en eenstemmig Beslutning om, at Karfagerne undersøges og ephyses til den overordentlige Overstridelse af de til Ophørelse af Forbedringshuset paa Vridslofelle Mark bevilligede Summer; Overstridelsen vil nemlig komme til at andrage henved et Par hundrede tusinde Rigsdaler eller med andre Ord c. 50 pSt. af det oprindeligt calculerede Beløb. — Aimefads Forøpørgsel til Regjeringen

om, hvorvidt den agtede at tage Forholdsregler mod Næringsløsheden i Kjøbenhavn, fremkaldte endel statistiske Oplysninger fra Indværgsministeren samt hans Beklagelse af de uheldige Forhold, men det ligger i Sagens Natur, at Staten ikke kan inblade sig paa at skaffe Arbeide, naar saadant mangler; Nutidens economiske Tryk er en Følge af tidligere Aars Svindleri og stærk Forbrug, og det kan først forsvinde, naar en længere Tids Afholdenhed og fornuftig Sparsonhed paany har skaffet rigelig Capital tilfælde. — Folkethingvalget i Frederiksund er bleven forkastet paa Grund af grove formelle Feil, der dog neppe have havt Indflydelse paa Udsaldet, og denne Beslutning stemmer ikke ganske med Rigsdagens tidligere Afgjørelser i lignende Tilfælde.

— Postvæsenet har fra 1ste April truffet den hensigtsmæssige Foranstaltning, at Postanvisninger og Postforskrub, der hidtil have været begrænsede til en Sum af 25 Rdl., fremtidig kan søfendes fra og til de vigtigste Stationer indtil et Beløb af 50 Rdl. — Denne Udbielse vil med den naturlige Forøggelse af den omhandlede Betalingsmaades Afbenyttelse være ligesaaavel i Statskassens som i Publicums Interesse, og vi knytte til samme blot Haabet om, at det i en ikke fjern Fremtid maa blive muligt end yderligere at forhøie det nu fastsatte høieste Beløb.

— Af den i Departementstidenden optagne Beretning om den forenede Bankbestyrelses Møde den 29de Marts 1860 sees det, at de nye Ri-Rigsdalerseidler snart vilde blive satte i Omløb. — I Anledning af de ikke saa falske Fem-Rigsdalerseidler, som i den senere Tid have vist sig i Circulationen, udløses en Beslutning af indtil 5000 Rdl. for Opdagelsen af den falske Seddelfabrikation, og det paatænkes derhos at ombytte de gamle Sedler med nye, samt, forinden dette kan skee, at lade forførdige et Stempel, som kan paatrykkes de ældre Sedler til Tegnet paa deres Gæthed.

— I Aarhus er Expropriationen af Grunde til den nyde Lørbane paabegyndt den 29de i f. M. med et Møde til Forligsmægling med de Giere, som ansøe Taxationen af deres Eiendomme afgjort inarest muligt.

— I et privat Møde have Rigsdagens Medlemmer vedtaget en fornemmelig af Professor Hammerich redigeret Adresse til Mindretallet i den flekøvigste Stænderforjamling, der agtes fremlagt til almindelig Underkrift af „danste Mand“. — I Haderslev har der den 30te Marts været afholdt en smuk og begejstret Fests for de hjemvendte Stænderdeputerede af Mindretallet; Festen bivaanedes af Deputationer fra Odense og Kolding og oplivedes desuden ved indløbende Telegraphdepecher fra Fredericia, Beile, Kallborg og Svendborg. En lignende Fests er bleven afholdt i Aabenraa.

— Efterat Pladsen som Orchesterdirigent ved Gewandhausconcerterne i Leipzig er bleven ledig ved Jul. Nies's Udværelse til Hofcapelmester i Dresden, har Directoriet for denne Anstalt eenstemmig besluttet først at tilkøbe denne Post til den Konstner, der tidligere med saa megen Dygtighed har staaet i Spidsen for samme Orchester, Nies's W. Gade. — Dette Tilbud bliver saameget mere imigrende og tillokkende for Prof. Gade, som man har opfordret ham til selv at stille sine Betingelser. Vi vide ei, hvilken Beslutning Gade oger at tage, men vi haabe, at saaremt Fædrelandskjærligheden skulde bevæge ham til ogsaa i Fremtiden at offre Danmark sit Talent og sine Kræfter, da navnlig Musikforeningen vil tage Initiativet til idetmindste i pecuniær Henseende at holde ham fadestøt.

Den politiske Situation.

Den forløbne Uge kan i Ordbets strengeste Forstand siges at have været Protesternes Uge; Alle have protesteret, Storherzugen af Toscana, Hertugen af Modena, Østerrig og Schweiz. Den engelske Presse, ikke blot Oppositionsbladene, men ogsaa Regjeringsorganerne, har ligeledes protesteret mod Frankrigs Overgreb i Norditalien, ikke saameget mod Realitetten, som mod Sagens formelle Side, med de af Frankrigs Udværgsminister til Forsvar for Savoien og Nizzas Indlemmelse anførte Grunde, og disse Blades Angreb paa de Franskes Keiser er saa voldsomt, som om Krigen stod for Døren. Endelig har Paven ikke ladet sig nøie med sin diplomatisk Protest ved alle europaiske Hoffer, men Vanbullen er opslaaet paa Gadehjørnerne i den evige Stad, Vaticanet har udslyngt sin Pnstrale mod alle Ophavsmand, Medskyldige og Raadgivere, som paa negensomhelst Maade have deeltaget i det store Kirkerov. Victor Emanuel bliver saaledes ikke alene udstødt af Kirken's Skjød, men Enhver, der med ham har forset sig, om i ligesaa stor eller ringere Grad gjør Intet til Sagen. Strengt taget maae alle Romagnas Beboere, der have stemt for Tilslutningen til Sardinien dele hans Skjæbne, som Napoleon III. vel ikke engang kan siges at have undgaaet. Hvilken Virkning Vanstræalen vil gjøre, ved man endnu ikke saa nøie, men at komme efter det Indtryk, den hidtil har frembragt, synes det, som om det ikke blot er Pavens verbølige, men ogsaa hans geistlige Magt, der er bleven i høi Grad svækket. I Paris har Vanbullen fremkaldt nogle Bittigheder og nogle Carriaturer, for saa vidt som Politiet og Lovgivningen vilde tillade det. „Le Moniteur“ minder om, at Concordatet forbyder Offentliggjørelsen af alle fra den romerske Curie udgaaende Afskykker uden Regjeringens Tilladelse, selv naar de kun vedrøre Privatpersoner, og Meningen hermed synes at være, at Regjeringen betragter Paves stolens Demonstration med stor Ugunst og ikke vil give de reli-